

EAPC - Novetats en matèria de Seguretat Social

Les operacions de miopia donen dret a la baixa mèdica i al subsidi d'incapacitat temporal?

14-12-2023

Cal partir del fet que el tractament quirúrgic de la miopia no està inclòs en la cartera de serveis de la Seguretat Social, per la qual cosa s'ha qüestionat si la incapacitat temporal (IT) derivada d'una intervenció d'aquest tipus pot donar lloc o no a les prestacions econòmiques corresponents de la Seguretat Social. [En la Sentència 561/2023, de 19 de setembre de 2023](#), el Tribunal Suprem ha unificat la doctrina sobre aquesta qüestió, després que un jutjat social de Granada negués el dret al subsidi d'IT a una treballadora que es va operar tots dos ulls mitjançant cirurgia refractiva perquè patia miopia i astigmatisme. La Sentència d'instància, que va ser confirmada pel Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia-Granada, va considerar que es tractava d'una intervenció purament estètica, en no concórrer cap element patològic que suposés un problema de salut que obstaculitzés a la treballadora la seva vida diària o professional. En conseqüència, el Tribunal conclou que l'Institut Nacional de la Seguretat Social (INSS) va denegar encertadament el subsidi econòmic per IT a aquesta treballadora, atès que el [Reial decret 1030/2006, de 15 de setembre](#), que estableix la cartera de serveis de la Seguretat Social, exclou tots els procediments amb finalitat estètica, entre els quals inclou els trastorns de l'ull i els seus annexos, i exclou de manera expressa la correcció dels efectes de refracció per mitjans quirúrgics.

Ara el Tribunal Suprem entra en el fons de la qüestió i assenyala que la dada de la qual cal partir és que tant la miopia com l'astigmatisme són, segons l'Organització Mundial de la Salut, malalties caracteritzades per problemes de visió. Fins a dates recents, l'única possibilitat de solucionar tals problemes era l'ús de pròtesis oculars, però actualment aquestes malalties poden ser tractades mitjançant cirurgia ocular amb la col·locació de lents que corregeixen els defectes de visió i permeten prescindir de les ulleres. Com ja havia dit el Tribunal Suprem en la Sentència 2/2020, de 8 de gener, el fet que aquest tractament quirúrgic no estigui inclòs en la cartera de serveis comuns del Sistema Nacional de Salut no impedeix que estiguem en presència d'un veritable tractament mèdic de malalties oculars, amb les conseqüents limitacions temporals en la capacitat de treball de la persona sotmesa a la intervenció quirúrgica. Per tant, el debat no pot ser si aquests tractaments generen o no incapacitat per treballar, ja que això resulta molt obvi, sinó si aquesta incapacitat ha de donar dret o no a percebre el corresponent subsidi per IT.

L'INSS va concloure -i en instància i en suplicació, com hem vist, es va confirmar aquest criteri- que el fet que l'assistència sanitària s'hagi prestat per la medicina privada, perquè no està compresa en la cartera de serveis comuns del Servei Nacional de Salut, impedeix a la treballadora ser titular de la prestació discutida. Tanmateix, el Tribunal Suprem nega que això hagi de ser necessàriament així, ja que quan [l'article 169.1.a](#) del TRLGSS estableix com un dels requisits per al dret al subsidi d'IT que es rebi “assistència sanitària de la Seguretat Social”, en realitat s'està referint al control de la situació incapacitant i de l'adequat tractament recuperador per part dels serveis públics de salut. Així, són aquests serveis els únics competents per emetre els corresponents comunicats de baixa, confirmació i alta, per la qual cosa el determinant no és on s'ha dut a terme la intervenció quirúrgica, sinó si d'aquesta malaltia i tractament es deriva una situació incapacitant per al treball segons el parer dels serveis públics de salut.

Així doncs, quan un treballador pateixi una patologia ocular configuradora d'una malaltia, davant la qual es puguin plantejar diferents tractaments, fins i tot en els casos en els quals algun d'aquests no estigui cobert pel Sistema Nacional de Salut, el malalt pot recórrer a aquests tractaments, fent-se càrrec directament dels costos, i generar el dret al subsidi per IT, sempre que el control d'aquesta situació el duguin a terme els serveis mèdics públics competents.

Jorge Pérez Pérez

Doctor en dret. Delegat de la DE de la Inspecció de Treball i Seguretat Social. Professor UAB.
Director del Postgrau en Ocupació